

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

مدرسه علمیه خاتم الاوصیاء (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

استان گلستان-شهر فاضل آباد

عنوان :

تکفیر و افراطی گری در جهان

پژوهشگر:

محدثه سادات قابلی

آذر ماه ۹۴

الف

چکیده

پیوسته در اسلام جریانهای افراطی بوده اند مانند خوارج، غلات، ناصبی ها، وهابی ها؛ که گروه آخری را عبدالوهاب از روی اندیشه های ابن تیمیه ایجاد گردید و معتقد به تکفیر غیر گروه خود و شیعیان بود. ضروری دین به آن بخش از معارف و احکام اسلامی گفته می شود که اثبات آن احتیاج به استدلال و نظر ندارد و هر مسلمانی می داند که جزو دین است. انکار ضروری دین به صورت مستقل باعث خروج از اسلام نمی گردد، بلکه همانگونه که در ورود به حوزه اسلام اقرار به خدا و رسول (ص) اجرای شهادتین معیار و میزان است، در خروج از آن نیز انکار خدا و رسول (ص) ملاک است؛ منتهی این انکار گاه به گونه ای مستقیم است که در هر حال موجب کفر می گردد. عالمان و فقهای شیعه هیچ يك به تکفیر پیروان دیگر مذاهب اسلامی نپرداخته اند و معیارهایی برای اسلام و کفر بیان کرده اند. در سالیان اخیر، بسیاری از عالمان شیعه و سنی به سیره ی دوری اتهام و تکفیر را تداوم بخشیده اند. در ضمن هیچ نسبتی بین گروه های تکفیری و اهل سنت وجود ندارد و آنها اکثراً "قربانی هستند. سلف به این معناست که سه قرن اولیه اسلام، بهترین قرون هستند و باید مسلمان ها همه مذاهب را کنار بگذارند و به آن سه قرن برگردند؛ اما سلفی، به این معنی نیست که همه سلفی ها تکفیری هستند و هر که سلفی شد یعنی بازگشت به گذشته را بیان کرد، لزوماً سایرین را تکفیر می کند. جریان سلفیه، یک جریان جهادی است اما انواع دیگر سلفیه، سلفی گری تنویری، سلفی گری تبلیغی، سلفی گری تکفیری. البته این جریانهای تکفیری و افراطی وسیله ای از طرف استعمار گران برای منحرف کردن افکار عمومی از مباحث مهم اسلام مانند فلسطین و جهت مخدوش کردن چهره اسلام است.

کلمات کلیدی: اسلام، تکفیر، افراطی گری، سلفی گری

فهرست مطالب

تعریف و تبیین	۱
ضرورت و اهداف	۲
پیشینه و تاریخچه	۳
مقدمه	۴
۱-جریانهای افراطی در تاریخ اسلام	۵
الف-معارضین خلافت	۵
ب-شخصیتها	۶
ج-خوارج؛	۶
د-غلات؛ جریان افراطگرایی مذهبی در جانب تشیع	۶
ذ-ناصبیها؛ جریان افراطی در جانب اهل سنت	۷
۱-۱ دیدگاههای دیگران در مورد ابن تیمیه	۸
۱-۲ ابن تیمیه و مسئله تکفیر	۹
د-انواع وهابیت	۱۱
۲- دیدگاه شیعه امامیه	۱۲
الف-ماهیت اسلام و معیار مسلمانی	۱۲
ب-کفر و معیارهای آن	۱۵

ج- ضروری دین و معیار آن از منظر فقه‌های شیعه	۱۶
ب- تصریح به کافر نبودن مخالفان شیعه	۱۸
ج- تحولات جدید در دنیای اسلام	۱۹
د- نسبت میان تکفیر و جریان‌ات تکفیری با اسلام و مسلمانان اهل سنت	۲۰
ذ- گونه شناسی جریان های سلفی	۲۱
راهکارهای مقابله با تروریسم تکفیری	۲۳
نتیجه‌گیری	۲۵
منابع و مآخذ	۲۷

براساس معیارهای مورد قبول اهل سنت نیز به استثنای برخی گروههای افراطی و تکفیری آنان، شیعه، مسلمان و تمام احکام اسلام در مورد شیعیان جاری است. مسأله امامت که از مسایل اختلافی مهم و اساسی میان شیعه و اهل سنت است، در نظر اهل سنت از فروعات دین است و مخالفت در آن موجب تکفیر نمی‌شود. هرچند برخی از اهل سنت شیعه را به دلیل پاره اختلافاتی که در باره برخی مسایل دینی با اهل سنت دارند، در زمره‌ی اهل بدعت و فرقه‌های بدعت گذار قرار داده‌اند، اما تکفیر نکرده‌اند. البته شیعه به هیچ وجه چنین اتهامی را نمی‌پذیرد و تمام عقاید و احکام خود را مأخوذ از قرآن و روایات پیامبر(ص) و ائمه اهل بیت(ع) می‌داند. پس تکفیر کردن و خون دیگران را حلال شمردن امری است که گروه‌های تکفیری و افراطی برای نشان دادن چهره‌ی خشن از اسلام انجام می‌دهند و در واقع این امور که با پشتیبانی استعمارگران صورت می‌گیرد برای از بین بردن اتحاد مسلمانان و منحرف کردن جهانیان از توجه به امور مهمی چون بحث فلسطین است.

منابع و مأخذ

*قرآن کریم

- ۱- ابن تیمیه، مجموعه الرسائل و المسائل، ج ۲، مصر: مطبعة محمد علی صبیح، بی تا.
- ۲- الخشن، حسین احمد، ترجمه: موسی دانش، اسلام و خشونت (نگاهی نو به پدیده تکفیر)، بنیاد پژوهشهای اسلامی، مشهد، ۱۳۹۰.
- ۳- بجنوردی، سید محمدحسن، القواعد الفقهیه، تحقیق مهدی مهریزی و محمدحسن درایتی، ج ۵، نشرالهادی، چ ۱؛ قم، ۱۳۷۷ ش ۳۶۷.
- ۴- بخاری، اسماعیل، صحیح البخاری، دارالکتب العلمیه، ط ۲؛ بیروت: ۱۴۲۳ق. ۲۰۰۲م. کتاب الایمان، ج ۲.
- ۵- جعفریان، رسول، تاریخ سیاسی اسلام، تاریخ خلفاء، ج ۲، قم ۱۳۷۷.
- ۶- خویی، محمدبن سید ابوالقاسم، التنقیح فی شرح العروه الوثقی، ج ۳، اعتقادات درقلمرو فقه، مجله حوزه، ش ۹.
- ۷- خویی، سید ابوالقاسم، التنقیح فی شرح العروه الوثقی، تقریر آیت الله شیخ علی غروی، ج ۴؛ مؤسسه احیاء آثارالامام الخویی، قم، ۱۴۱۸ق.
- ۸- دهشیری، محمدرضا، خشونت و افراطی گری در عصر جهانی شدن، مرکز ملی جهانی شدن، تهران، ۱۳۹۴.
- ۹- دانش، موسی، اسلام و خشونت، بنیاد پژوهشهای اسلامی، مشهد، ۱۳۳۷.

۱۰-رخشاد، محمد حسین، در محضر علامه طباطبائی (مجموعه پرسشها و پاسخ‌های چهره به چهره باعلامه

طباطبائی)، سماء قلم، چ ۱؛ قم: ۱۳۸۲ش .

۱۱-سایت ویکی فقه، بحث تکفیر.

۱۲-شهید ثانی، الروضه البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة، ج ۱، مؤسسه الاعلمی، بیروت، بی تا.

۱۳-شیخ صدوق، محمد بن علی ابن بابویه؛ کتاب الهدایه، مؤسسه الامام الهادی، ط ۱؛ قم: ۱۴۱۸ق.

۱۴-شوشتری، نورالله بن شریف الدین، الصّوارم المهرقه فی نقد الصّواعق المحرقة، ج ۱، چاپ جلال الدین

محدث ارموی، تهران، ۱۳۶۷

۱۵-عاملی، سید محمدجواد، مفتاح الکرامه، تحقیق محمدباقر خالصی، ج ۲، مؤسسه النشر الاسلامی، قم، ۱۴۱۹ق

۱۶-فیروز آبادی، سید حسن، تکفیری های داعش را بشناسیم، دانشگاه عالی دفاع ملی، تهران، ۱۳۹۳

۱۷-قزوینی، عبدالجلیل، کتاب نقض، به کوشش: جلال الدین محدث ارموی؛ تهران: بی نا، ۱۳۵۸ش

۱۸-عاملی، سید محمدجواد، مفتاح الکرامه، تحقیق محمدباقر خالصی، ج ۲، مؤسسه النشر الاسلامی، قم، ۱۴۱۹ق

۱۹-کلینی، الکافی، ج ۲، دارالأضواء، باب «انّ الايمان يشرك الاسلام و الاسلام لا يشرك الايمان»، چ ۵. بیروت، ۱۴۱۳ق

ص ۱۵-۱۶ و ص ۲۳-۲۰-کوفی، ابن اعثم، کتاب الفتوح، ج ۱، چاپ علی شیری، بیروت ۱۴۱۱/۱۹۹۱،

عبدالرحمان بن ابی بکر سیوطی، تاریخ الخلفاء، ج ۱، بیروت ۱۳۹۴/۱۹۷۴

۲۱- معاونت آموزشی و پژوهشی، بنیادهای دینی مقابله با خشونت و افراطی گری در عصر جهانی شدن، مرکز ملی

جهانی شدن، تهران، ۱۳۹۴

۲۲- معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در نیروی مقاومت بسیج، افراطی گری تا اهانت ورزی به مقدسات، تهران، ۱۳۸۱

۲۳- محقق حلی، شرائع الاسلام، ج ۱، تحقیق سیدصادق شیرازی، چ ۲، انتشارات استقلال، تهران، ۱۴۰۹ق

۲۴- مجلسی، علامه محمدباقر، بحارالانوار، ج ۶۸، مؤسسه الوفاء، چ ۲؛ بیروت: ۱۴۰۳- ۱۹۸۳م

۲۵- مجله بعثت، شماره ۱۴ / ۸۷ سال ۱۳۸۶؛ اخبار شیعیان شماره ۲۴ / ۱۰

۲۶- نیشابوری، مسلم، صحیح مسلم، بیت الافکار الدولیه، ط ۱؛ ۱۴۱۹ق. ۱۹۹۸م.، کتاب الایمان، ج ۲۲

27-www.mazaheb.com.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.win2pdf.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.
This page will not be added after purchasing Win2PDF.